

2003:32

Motion av Jan Björklund m.fl. (fp) om försäljning av AB Stokab

Utvecklingen i det kommunala bredbandsföretaget Stokab visar på stor omdömeslöshet. Redan i våras uppdagades beslutet om investeringar i Gotlandkabeln. Utan ett enda beslut i vare sig kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige har bolaget investerat 75 miljoner kronor av skattebetalarnas pengar i en fiberoptisk kabel mellan Utö och Gotland. Totalt hade Stokab en investeringsbudget på 193 miljoner kronor för år 2002. Men resultatet visade att bolaget istället investerat 555 miljoner kronor, det vill säga 392 miljoner kronor högre än budget. Detta är bara ett exempel i en lång rad där skattebetalarna får ställa upp med skattepengar som riskkapital.

Kommunallagens "lokaliseringsprincip" anger att en kommun enbart får bedriva verksamhet inom sin kommun, eller om verksamhet bedrivs utanför kommunen ska den ha ett tydligt och uppenbart intresse för den egna kommunens invånare. Det är uppenbart att bredband mellan Visby och fastlandet inte i första hand är till för medborgarna i Stockholm. Ingen medborgare har trots detta överklagat beslutet om Gotlandskabeln. Det beror på att beslut i kommunala aktiebolag inte går att överklaga.

Revisorernas granskningspromemoria 2003 visar att ytterligare grova felaktigheter har begåtts i bolaget. Ett fritidshus på Sandhamn, ett rekordhögtpensionsavtal för vd, styrelsen har fått felaktig information med mera. Allt detta är exempel på en kultur som kan utvecklas i det farliga gränslandet mellan kommuner och kommersiell verksamhet, när borgarråd tror de är näringslivsdirektörer.

Ett grundläggande krav som ställs i kommunallagen är att staden enbart ska ägna sig åt verksamheter som inte strider mot den kommunala kompetensen. Trots detta ägnar många kommunala företag sig åt verksamhet som konkurrerar med privata företag inom kommunen. Det leder till att utrymmet för privata företag, i synnerhet småföretag, beskärs.

När staden ägnar sig åt näringsverksamhet innebär det också att stockholmarna tvingas ta affärsmässiga risker. Men vi menar att kommuner ska inte bedriva spekulativ verksamhet med skattebetalarnas pengar.

Aktiebolag finns i svensk lagstiftning som ett instrument för att hantera riskkapital på en kommersiell marknad. Kommuner har andra arbetsuppgifter. Det är principiellt förkastligt att skattepengar äventyras i kommersiella projekt. Eventuella förluster i den kommunala företagsamheten medför också ökade utgifter för stockholmarna.

Den kommunala bolagsformen för offentlig skattefinansierad verksamhet innebär dessutom att de demokratiska kraven på insyn och möjlighet till rättslig prövning åsidosätts. Kommunal verksamhet genom kommunala företag innebär därmed ett åsidosättande av demokratiska rättigheter. Insynen i verksamheten begränsas kraftigt och den demokratiska rätten att överklaga beslut upphävs.

Yrkande

att kommunfullmäktige uppdrar åt koncernstyrelsen för Stockholms Stadshus AB att omgående inleda arbetet med en försäljning av AB Stokab.

Stockholm den 17 november 2003

Jan Björklund

Lotta Edholm

Ann-Katrin Åslund

Ulf Fridebäck